לעזט היינט וועגען דער פארעפטערישער ראלע פון די באלשעוויקעס אויף זייט 5

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abroad

א קענעדער אידישע צייטונג פאר אלע קלאסען אידען.

CANADA

VOLUME IV No 2199 | Toronto Monday September 23 1918 | י״ז תשרי תרעט | מאנטאג דער 23טער סעפ. 1918 | PRICE TWO CENTS

טערקישע ארמיי באקומט א טויט-קלאפ, דייטשע ליניע דורכגעבראכען אין פיר פלעצער

בעהן טויזענט געפאנגענע גענעראל עלענבי׳ס ארמייען אין פאלעסטינא פארנעהמען א און 120 קאנאנען, פארנעהמען עטליכע שטארקע פאזיציעס. טערקישע ארמיי האלט ביים פארניכטעט ווערען

אליאירטע ארמייען צושמעטערן בולגארישע ליניע

לאנדאן סעפט. 22.

אן אפיציעלע ערקלעהרונג וואס איז ארויסגעגעבען געווארען היינט אווענט פון דער ברישישער מלחמה הויפט קווארטיר לויטעט דאס די ענגלישע ארמייען האבען אין זייער אטאקע אין צפון פאלעסטינא פארנומען ביז איצט אכצהן טויזענט געפאנגענע און 120 קאנאנען.

די אנאנסע זאגט אויך דאס דער איצטיגער ענגלישער זיג מיינט א פאלשטענדיגער טויט קלאפ פאר דער טערקישער ארמיי.

די פארלוסטען פון דער ענגלישער ארמיי זענען שטוינענד קליין אין פארגלייך מיט דעם וויפיל עס זענען געפאלען פון דער טערקישער ארמיי.

דער טעקסט פון דער ערקלעהרונג איז ווי פאלגט: ״ארום 9 א זייגער שבת ביינאכט האט אונזער לינקער פליגעל פון דער אינפאנטעריע דערגרייכט עטליכע וויכטיגע פונקטען. און דורכדעם האבען זיי פארטריבען א גרויסע ארמיי פונ׳ם שונא אין די הענט פון אונזער קאוואלעריע וועלכע האט זיך געפונען אין מערב זייט פון ירושלים.

״אין דער געגענד פונ׳ם טייך טבריה האבען אונזערע ארמייען פארנומען נצרת אפולא, בעאיזאן און די אייזענבאן ליניע וועלכע ציט זיך אריבער דעם ירדן.

״מיר האבען שוין פארנומען 18 טויזענט געפאנגענע מיט 120 קאנאנען. אין די געגענדען ארמאנדען קליינען און זערע ארמייען צוגעזאגט גאנצע הויפענס מיט צושפליטערטע טיילען פון דער טערקישער ארמיי.

די טערקישע פארלוסטען זענען זעהר גרויסע.

״א דייטשע לופט מאשינען מיט א סך בריף האט זיך ארונטערגעלאזען אין אפולא מיינענדיג אז דארטען זענען נאך פארהאן די טערקען, איידער מיר האבען צייט געהאט צו פארכאפען וואס אין דער מאשין האט זיך געפונען איז דעם לופט פליהער געלונגען צו פארניכטען זיין מאשין מיט אלע זאכען וואס דארט האט זיך געפונען.

די טאזינע מפלה אויף די טערקען האט נאך פיל מעהר באדייטונג ווי די צאל געפאנגענע וואס זענען פארנומען געווארען, ווארום דאס האט אונז באוויזען דאס אונזער איבערמאכט איז פאלשטענדיג געזיכערט. און די טערקען האלט איצט בסדר אין אנטלויפען.

אין פארלויף פון דער אנצער צייט וואס די אפענסיווע איז פארבאריט געווארען האבען אונזערע ארמייען געדראפט מאכען פארשידענע מארשרוטען איבער א סך פלעצער. דאס אלעס איז געטון געווארען ביינאכט מיט דער הילף פון אונזערע לופט מאשינען און דער שונא האט גיט געהאט די מינדעסטע ידיעה וועגען די פלענער פון אונזער ארמיי.

אין פאלעסטינא ווייזט אויס אז די טערקען האלטען ביים פארניכטעט ווערען. אין מאצעדאניען האבען די אליירטע ארמייען אויפגעבראכען זעהר טיפע לעכער אין דעם שונא׳ס פראנטען.

שנײַדען איבער דייטשע ליניע אין פיר פונקטען

לאנדאן סעפט. 22.

דער אפיציעלער באריכט פון בריטישער מלחמה הויפט קווארטיר לויטעט דאס פעלד מארשאל העיג׳ס ארמייען האבען לעצטע נאכט איבערגעשניטען די דייטשע ליניע אין פיר באזונדערע פלעצער, אין דער געגענד פון גראוועל, צפון זייט פון סקארפ האבען די ענגלישע ארמייען אוואנסירט אויף א פראנט פון צוויי מייל, אין מזרח זייט פון עפי האבען זיי פארכאפט עטליכע גוטע באפעסטיגטע פאזיציעס.

עטליכע אטאקעס וואס די דייטשען האבען אנגעפאנגען זענען ערפאלגרייך צוריקגעשטויסען געווארען.

גרויסער פארשריט אין מאצעדאניען

וואשינגטאן סעפט. 22

אפיציעלע טעלעגראמען וואס זענען ערהאלטען געווארען פון דער סערבישער מענגראלען הויפט קווארטיר פון סאלאניקי, וועלכע זענען ערהאלטען געווארען פון דער סערבישער לעגאציע באריכטען דאס די סערביער האבען פארנומען זעכצעהן דערפער מיט 12 קאנאנען און האבען געמאכט א פארשריט אויף צוואנציג קילאמעטער אויף א פראנט פון פיר מייל.

טערקען קאנען ניט ווידערשטעהען

ניויארק סעפ. 22

די אסאשיאייטעד פרעס האט היינט ארויסגעגעבען פאלגענדע ערקלעהרונג:

״איצט ווען די שלאכטען זענען אבי סעל שטילער געווארען אויפ׳ן וועסטערן פראנט האבען די בולגארען און טערקען גענומען פילען אביסעל דעם טעם פון די אליאירטע קאנאנען. אבער איז קיין איינציגען פלאץ האבען די טערקישע ארמייען ניט געהאט גענוג כחות ווידער צושטעהען די אטאקעס.

דייטשלאנד קיסערט עס ניט

לאנדאן סעפ. 22.

דייטשלאנד האט פאלשטענדיג צוריקגעוויזען שפאניענס פארלאנג אז זי זאל צונעהמען דייטשע שיפען וועלכע געפינען זיך אין איהרע פארטען פאר שפאנישע שיפען וועלכע ווערען געזונקען פון דייטשע סובמארינס.

דער דייטשער אמבאסאדאר אין שפאניען האט אין דער צייט פון אן אונטערריידונג מיט׳ן שפאנישען אויסערן מיניסטער געזאגט:

מיר וועלען קיינמאהל ניט צושטימען אז אונזערע שיפען זאלען צוגענומען ווערען ווען מיר זאלען זאגאר וויסען אז דאס ערגסטע וועט דערפון ארויסקומען, און מיר זאלען זאגאר וויסען אז נאך א לאנד וועט אונז ערקלעהרען קריג. עס מאכט גיט קיין אונטערשייד.

אמעריקא פאדערט אלע נאציאנען צו שטעהען געגען די באלשעוויקעס

וואשינגטאן סעפ 22

מיט׳ן צוועק צוזאמענצוגעהמען די גאנצע ציוויליזירטע וועלט געגען דעם טעראריזם וועלכער הערשט אין רוס־לאנד אונטער׳ן באלשעוויסטישען רע־זשים האט אמעריקא אינסטרואירט איה־רע אמבאסאדארען אין די נייטראלע און אליאירטע לענדער פעסט צו שטעלען אויב די דאזיגע רעגירונגען וועלען זיך פאר־איניגען מיט אמעריקא אין א וועלכער עס איז באלדיגער האנדלונג אנצוווייזען די דאזיגע פארברעכער ווי אזוי די ציווי־ליזירטע וועלט נעהמט אן זייערע פאר־ברעכען.

דער פארשלאג איז צו נעהמען שרי־טע דורכאוים באזונדער פון דער מלחמה דאס איז אז אלע ציוויליזירטע פעלקער זאלען ארויסווייזען זייער פאראכטונג צו אזא בארבאריזם.

גרויסער קריזיס ערווארטעט אין דייטשלאנד

צענטראלע מעכטע זענען דורכגעפאלען אויפ׳ן דיפלאמאטישען פעלד. — דייטשע רעגירונג ווערט שטארק קריטיקירט

אמסטערדאם סעפ. 22

אלע סמנים ווייזען אויף א זעהר נאהענטען קריזיס אין דייטשלאנד, ווי עס ווייזט אויס איז קיינער ניט צופריעדען מיט דער יעצטיגער רעגירונג. איניגע זענען מיט חער מיינונג אז דער דייטשער אויסערן מיניסטער האט אום יעדעם פרייז געדארפט פארמיידען עסטרייכס פאר־שלאג, אנדערע זענען מיט דער מיינונג אז די רעגירונג האט זיך געדארפט צו־זאמענרידען מיט עסטרייך איז צו זאמען באשליסען וועלכע שטעלונג צו נעהמען.

אלע אבער זענען איינשטימיג אז די רעגירונג איז דורכגעפאלען אויפ׳ן דיפ־לאמאטישען פעלד און איז ניט געווען ערפאלגרייך אין ארויסווייזען א פאראי־ניגטען פראנט וואס עס אנבעלאנגט דער דיפלאמאטיע.

דיידענדיג וועגען פינלאנד זאגט די סאציאליסטישע צייטונג ״דער פאר־ווערטס״ פון בערלין.

דאס ארויפזעצען א קעניג אין פינ־לאנד איז אויף דער ציווילער באפעלקע־רונג געקומען ווי א שטיין פון דאך. דייטשלאנד האט פארגעסען אז זי איז נאך ניט אין אזא פאזיציע ווי נאפא־ליאן אין 1809 ווען ער האט ארויפגע־זעצט זיין ברודער אויפ׳ן האלענדישען טראהן, דייטשלאנד איז יעצט אין א גאנץ אנדער פאזיציע.

וועלכען דייטשלאנד האט מכבד געווען פינלאנד, דער העלזינגפארסער פאלאץ איז כמעט אין גאנצען איבערגעבויט גע־ווארען און די טאלי אימגיע ארום דער הויפט שטאדט איז אפגעקויפט געווארען פאר א זומער וואוינונג פאר׳ן קעניג.

עס ווערט ערווארטעט אז דער קע־ניג וועט עפענען דעם לאנדטאג אין אק־טאבער.

ווילען באקעמפען דייטשען אנטיסעמיטיזם

(ספעציעל צום ״אידישען זשורנאל)

ניו־יארק סעפט. 22

טעלעגראמען וואס זענען דא ער־האלטען געווארען מעלדען דאס די אי־דען פון דייטשלאנד האבען אנגעפאנ־גען א גרויסע טעטיגקייט מיט׳ן צוועק צו באקעמפען דעם דייטשען אנ־טיסעמיטיזם. אלס דעם ערשטען שריט צו באשאפען א וואפען געגען די וואס פארשפרייטען א שנאה גע־גען די אידען האבען די אידישע אר־גאניזאציעס פון דייטשלאנד באשלא־סען אויסצובויען א אידישען אוניווער־זיטעט אין בערלין מיט׳ן צוועק צו פארשפרייטען אידישע וויסענשאפט און אויך וויסענשאפטען וועגען די אי־דען.

רוסישע גווארדיע באשולדיגט אין פאגראמען אויף אידען

(ספעציעל צום ״אידישען זשורנאל״)

ניויארק סעפ 22

טעלעגראפישע באריכטען ברענגען די נייעס דאס די רויטע גווארדיע האט פארווארפען די פאגראמען אויף אידען אין עגלין און טשערני־גאוו.

דער נאציאנאלער פאר־באנד פון די רוסישע אידען האט ארויסגעגעבען אן אפי־ציעלען דאקומענט באהויפ־טענדיג דאס די באלשעוויקעס זענען אין גאנצען שולדיג אין די פאגראמען מיט דעם וואס זיי האבען ניט געוואלט ערלויבען די אידען צו ארגאניזירען א זעלבסט - שוץ ארגאניזאציע.

אין די דאזיגע פאגראמען זענען געטויטעט געווארען פופ־צעהן אידען אבער אפילו קיין איין גוי איז ניט פארוואונדעט געווארען.

אין דעם דאזיגען דאקומענט ווערען אויך שטארק אטאקירט די באלשעוויקעס דערפאר וואס זיי האבען געשלאסען גוט-ברו־דערשאפט מיט די אנטיסעמי־טען ארלאוו און גענעראל קא־מיסאראוו וועלכער איז געוועזען דער דירעקטאר פון דער אכרא־נא אונטער׳ן צארישען רעזשים

גרוזענבערג און ווינאווער אנטלויפען קיין אוקראינע

(ספעציעל צום ״אידישען זשורנאל״)

ניויארק סעפ. 22

טעלעגראמען פון פארלעסליכע קוועלען ברענגען די ידיעה דאס די צוויי בא־ריהמטע אידישע יוריסטען גרוזענבערג און ווינאווער האבען אוים מורא, פארלא־זען פעטעגראד און זענען אנטלאפען קיין אוקראינע.

גרוזענבערג איז דאס דער באריהמ־טער אידישער אדוואקאט וואס האט פאר טיידיגט מענדעל בייליס אין דעם בילבול

וואס די צארישע רעגירונג האט געוואלט ארויפווארפען אויף די אידען וועגען גע־ברויכען קריסטליך בלוט אויף פסח

ווינאווער איז איינער פון די בא־ריהמסטע אידישע פערזענליכקייטען אין רוסלאנד אלס אקוואט און אויך אלס פיה־רער פון דער ליבעראלער פארטיי וועלכע איז באקאנט אלס די קאדעטישע פארטיי

זייענדיג געגנער פון די באלשעוויקעס האבען זיי הפנים געמוזט פארלאזען פעטראגראד.

טרייד און לייבאר קאנגרעס מאכט ענדערונגען

לעצטע זיצונגען גאנץ שטורמישע

קוויבעק סעפט. 21

ביי די היינטיגע וואלען פונ׳ם קאנ־ווענשאן פון טרייד און לייבאר קאנ־גרעס איז ערוועהלט געווארען טהאמאס מור. פאר פרעזידענט וועלכער איז גע־ווען דער איינציגער געגען-קאנדידאט גע־גען דעם איצטיגען פרעזידענט מר. וואַ־טערס.

מור איז געווען דער גענעראל ארגאניי־זער פון דער ״בראדערהוד און קארפענ־טערס״ פון נייענרא פאלס פון זייט די לעצטע צעהן יאהר.

מר. וואטערס האט געהאלטען דעם אמט פון פרעזידענט זייט דעם יאר 1911.

נאך אן ענדערונג איז געמאכט געווא־רען אין דער גענעראל עקזעקוטיווע מיט דעם וואס דזשיימס סימפסאן פון טא־ראנטא האט ניט באקומען די נויטיגע צאל שטימען ערוועהלט צו ווערען.

צווישען די אנדערע בעאמטע זענען אויך אויסערוועהלט געווארען פראטעיר־נאל דעלעגאטען צום ארבייטער קאנגרעס פון ענגלאנד און צום קאנווענשאן פון דער אמעריקאן פעדערייששאן אוו לייבאר, דער דעלעגאט קיין ענגלאנד איז דער בא־זיגטער פרעזידענט מר. וואטערס.

די נעכסטע קאנווענשאן וועט גע־האלטען ווערען אין האמילטאן.

אינדאסטריעלער פלאן דורכגעפאלען

די לעצטע פאר זיצונגען פונ׳ם קאנ־גרעס זענען געווען זעהר שטורמדיגע פון די הויפט פראגען צום פארהאנדלען זענען

געוועזען: די שטעלונג צו די ״וויקטארי באנדס״ און אויך צו ארגאניזירען די קע־נעדער ארבייטער אין אנדוסטריעלע יוני־יאנס.

די פראגע פון די וויקטארי באנדס איז געווען זעהר א היציגע, מאנכע דעלעגא־טען זענען געווען מיט דער מיינונג דאס דער קאנגרעס דארף ניט רעקאמאנדירען צו די ארבייטער צו קויפען באנדס, אנ־דערע ווידער זענען געווען מיט א פער־קעהרטער מיינונג. דער רעזולטאט איז געווען דאס עס איז אנגענומען געווארען א קאמפראמים רעזאלוציע צו רעקאמאנ־דירען דאס די ארבייטער זאלען יא קוי־פען אבער עס זאל רעקאמאנדירט ווערען צו דער רעגירונג ניט צו צאהלען קיין אינטערעס אויף מלחמה באנדס.

די רעזאלוציע וועגען אנדוסטריעלע יוניאנס איז דורכגעפאלען.

שלי פאבער

פאריער

פון 88 דיארסי סטריט

איז געשטארבען פלוצלונג נעכ־טען נאכמיטאג אין זיין וואוינונג די לויה וועט פארקומען היינט 12 א זייגער צום בית עולם פון די אסטראוועצער, אלע באקאנטע און לאנדסלייט ווערען אויפגע פאדערט צו זיין ביי דער לויה.

לעצטע ווארנונג צו אמעריקאנער בירגער וואס וואוינען אין קענעדע

דער אמעריקאנער קאנסול פון טא־ראנטא האט ארויסגעלאזען א לעצטע שטרענגע ווארנונג צו אמערי־קאנער בירגער ניט צו פארנאכלעסיגען די פליכט פון רעדזשיסטרירען זיך לויט דעם ווי דאס פאדערט דאס מיליטערישע געזעץ. אין דער ווארנונג ווערט געזאגט דאס שטראף פאר ניט אפהיטען דאס געזעץ וועט זיין זעהר שווער.

די צייט פון רעדזשיסטרירען זיך ענדיגט זיך פאר איין טייל אמעריקאנער בירגער דעם 28-טען סעפטעמבער און פאר אנאנדערן טייל דעם 30-טען סעפ־טעמבער. דאס זענען אפסאלוט די לעצטע דאטומס און די וואס וועלען זיך ניט מעלדען ביז יענע טעג וועלען דערנאך בא־טראכט ווערען אלס פארברעכער פונ׳ם געזעץ.

אמעריקאנער בירגער אין עלטער פון 21 ביז 31 יאר מוזען זיך מעלדען ביז׳ן 28טען סעפטעמבער ווארום דעם 28-טען יולי איז אריין אין קראפט דער אפמאך צווישען די שטאאטען מיט קענעדע ווע־גען דעם אז קענעדע זאל קאנען צווינגען אמעריקאנער בירגער צו גנהען אין איר ארמיי און דאסזעלבע רעכט זאל אויך האבען די אמעריקאנער רעגירונג אויף קענעדער בירגער, אבער פון יענער צייט איז זיי געגעבען געווארען זעכציג טעג צייט צו באשליסען ענטוועדער צו אום־צוקערען זיך אהיים אדער אנצושליסען זיך אן דער ארמיי פונ׳ם יענעם לאנד אין וועלכען זיי געפינען זיך.

געביטען דעם מיליטערישען עלטער

מיט צוויי טעג שפעטער, דאס הייסט דעם 30-טען יולי איז אריין אין קראפט א נייע געזעץ וועלכעס האט גע־הענדערט דעם מיליטערישען עלטער ביז 45 יאר און אויך אפילו יונגע מענער פון 18-ביז 21 זענען אוים מחויב צו געהען אין דער ארמיי. און דערפאה ענדיגען זיך זייערע זעכציג טעג דעם 30-טען סעפ־טעמבער.

לויט די אמעריקאנער געזעצען זע־נען פארהייראטע מענער ניט אויסגע־שלאסען פון זייער חוב בלויז צוליב דעם אליין וואס זיי זענען פארהייראט, און דערפאר מוזען אפילו פארהייראטע זיך אויך רעדזשיסטרירען. די וועלכע בא־שליסען זיך אומצוקעהרען אהיים מוזען זיך מעלדען אין פארלויף פון צעהן טעג צייט.

אזעלכע אבער וואס ווילען זיך ניט אומקעהרען אהיים און וועלען זיך ניט רעדזשיסטרירען ווערען פארעכענט פאר פארברעכער, און יעדער לאנד וועט האבען דאס רעכט זיי צו ארעסטירען פונקט ווי אייגענע בירגער

אין פאל אז אמעריקאנער בירגער שליסט זיך אן אן דער קענעדער ארמיי פארלירט ער אבער ניט זיין בירגער רעכט פון די שטאאטען און דאסזעלבע איז פארקערט מיט די קענעדער בירגער.

מאכען גרויסע פארברייטונגען צום קאנצערט פון די פרץ שולען

היינט אווענט וועט די פארוואלטונג פון די פרץ שולען האבען די לעצטע בא־ראטונג וואו עס וועלען באזארגט ווערען די לעצטע ארבייטען פאר׳ן קאנצערט וועלכער וועט געהאלטען ווערען אין מעסי האל מיטוואך אווענט.

מיט יעדען טאג וואס קומט נעהענ־טער צום קאנצערט, און די פראגראם ווערט אלץ מעהר פארענדיגט און פארבע־סערט ווייזט זיך ארויס אלץ גרעסער די גראנדיעזיטעט פון דער פראגראם. די שו־לען מאכען פארבארייטונגען איינמאל־פאר אלע־מאל צו ווייזען דעם פובליקום פון טאראנטא וואס זיי האבען געטון אין די לעצטע זיבען יאר.

דאס א י ד י ש ע ר פובליקום פון טאראנטא וועט זעהען ווי פאר אירע אייגענע אויגען ווערט געשאפען פון דער איינפאכער פאלקס מוזיק די שעהנס־טע קאמפאזיציעס; ווי אין דעם פאלקס ליד ווערט אריינגעגעבען א נייע נשמה, א נשמה וועלכע איז בכח צו באצויבערען דאס אידישע קינד. צו באגייסטערען יע־דען דורכשניטליכען אידען און אפילו ארויסרופען מחיה-מתים׳דיגע געפילען ביי אזעלכע אסימילאטארען וואס הא־בען געדענקט דאס זייערע אידישע חושים זענען שוין לאנג אפגעשטארבען.

ארויסגעטריבען פון פעטראגראד און אומגעגענד

ניויארק סעפ. 22

אלע פון דער ראמאנאוו פאמיליע זענען ארויסגעטריבען געווארען פון פעט־ראגראד און אומגעגענד.

גרויס פירשט פאוועל אלעקסאנ־דראוויטש, ניקאלאי מיכאילאוויטש סער־געי מיכאילאוויטש, זיין ברודער פא־וועל און דער פרינץ פאוועל אלעקסאנ־דראוויטש, אלע האבען פארלאזען זייערע וואוינונגען אהן וועלכען עס איז בא־גאזש, ווייל צוליעב דער שלעכטער טראנספארטאציע איז שווער געווען מיט זיך עטוואס צו נעהמען אלע זייערע חפצים וועלכע באטרעפען מיליאנען דר־בעלס זענען איבערגעלאזען אויף הפקר

פארברייטונגען אויפצונעמען דעם קעניג

שטאקהאלם סעפ. 22

אלע פארברייטונגען ווערען שוין געמאכט אויפצונעהמען דעם קעניג מיט

רומענישער קרוין פרינץ אנטלאפען

קאפענהאגען סעפ. 22

דער רומענישער קרוין פרינץ איז אנטלאפען פון רומעניען און איז אנגע־קומען אין אדעס מעלדעט די אוקראי־נער צייטונג ״קרעוסקאיא מיסל״

די נייעס וועגען דעם קרוין פרינצען אנטלויפען קומט גלייכצייטיג מיט דער נייעס אז אין רומעניען האט אויסגע־בראכען אן אנטי דייטשער אויפשטאנד און אז דער קעניגען מאריא סימפאטיזירט מיט די עלליים.

פעלד מארשאל פאן מאקענזען איז גלייך ארויסגעשיקט געווארען אונטער־צודריקען דעם אויפשטאנד.